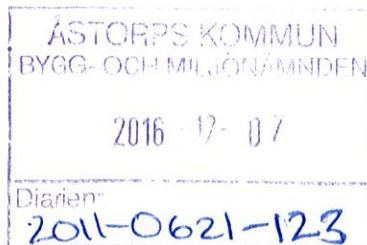

Kommunfullmäktige

27(34)

Sammanträdesprotokoll
Sammanträdesdatum 2016-11-28

Kf § 156

Prästamarkens naturreservat – en tätortsnära lövskogslund Dnr KSFD 2012/282

Sammanfattning

Prästamarken är ett tätortsnära naturområde som domineras av gammal lövskog och en öppen ängsyta. När inventering av fålskiktet, insekter och lavar genomfördes i området, var resultatet att det finns flera olika levnadsmiljöer och ett stort antal strukturer som har betydelse för en artrik och specialiserad biologisk mångfald. Området har en orörd prägel med inslag av hålträd, stor artrikedom och flera olika naturtyper. En enkätundersökning riktad till närboende visade att området var välbesökt och användes mycket i rekreationssyfte. För att trygga området för framtiden ansökte Åstorps kommun om Lona-bidrag för att bilda ett naturreservat och blev beviljade bidrag den 7 juni 2012. Genom att bilda naturreservat skyddar man dels de biologiska värdena som finns i området, men även rekreativsvärdet som finns för närboende. Detta beslut är förenligt med flera kommunala planer, men även regionala program och planer samt Skogsstyrelsen nyckelbiotopsinventering. För att uppnå syftet med naturreservatet beslutar Åstorps kommun också om föreskrifter inom reservatsområdet.

Beslutsunderlag

Protokoll kommunstyrelsen, 2016-10-26, § 147
Tjänsteskrivelse från Elin Persson, miljöinspektör, 2016-09-19
Protokoll Kommunfullmäktige, 2016-05-30, § 65
Protokoll kommunstyrelsen, 2016-05-04, § 65
Protokoll kommunstyrelsens arbetsutskott, 2016-03-02, § 47
Länsstyrelsens beslut om beviljat Lona-bidrag, Dnr Bmn 2011-0621-115
Protokoll Kommunfullmäktige, 2015-08-24, § 128
Protokoll Bygg- och miljönämnden, 2016-02-23, § 15
Tjänsteskrivelse Prästamarkens naturreservat – en tätortsnära lövskogslund, Dnr Bmn 2011-0621-121, daterad 2016-09-19
Förslag till skötselplan för Prästamarkens naturreservat Dnr Bmn 2011-0621-98, daterad 2016-01-27
Skrivelse redogörelse för samråd med närboende angående bildandet av naturreservatet Prästamarken, Dnr Bmn 2011-0621-120, 2016-09-19
Yttrande från Jan Alfredsson, Fritidsenheten, 2015-05-04
Yttrande från Ulla Andersson, Fritidsenheten, 2015-10-22
Yttrande från Bengt-Olle Andersson, Tekniska kontoret, 2015-05-12
Yttrande från Jörgen Wallin, Tekniska kontoret, daterad 2016-02-15

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kf § 156, forts

Yrkande

Ronny Sandberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att godkänna Prästamarken som naturreservat enligt föreskrifter i Tjänsteskrivelsen Prästamarkens naturreservat – en tätortsnära lövskogslund samt att godkänna skötselplan för Prästamarken i enlighet med "Förslag till skötselplan för Prästamarkens naturreservat".

Pontus Pålsson (M) yrkar på att följande ändringsyrkanden:

1. Vissa redaktionella rättelser av dokumentet skall göras ordet "bok " skall ersättas med "ek".
2. Skriftlig information skall ges till boende och berörda i Kvidinge, där informeras om vad ett bildande innebär och vilka områdesföreskrifter och förbud som föreslås,
3. Kostnaden presenteras för kommunfullmäktige och hur denna särkostnad finansieras, för beslut om årlig driftskostnad som säkerställer resurser för ett vackert naturreservat

Pontus Pålsson (M) har även följande tilläggsyrkande;

4. Detaljplan skall tas fram för beslutat bostadsområde med Prästamarken, så att hela områdets förändring kan beskrivas för boende i Kvidinge.

Åsa Holmén (L) yrkar bifall till såväl kommunstyrelsens förslag samt till samtliga av Pontus Pålssons (M) yrkanden.

Propositionsordning

Ordförande inleder med att ställa yrkandet om redaktionella ändringar under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Pontus Pålssons (M) ändringsyrkanden och tilläggsyrkande under proposition och finner att samtliga avslås.

Ordförande ställer därefter kommunstyrelsens förslag med bifallsyrkande under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesprotokoll
Sammanträdesdatum 2016-11-28

Kf § 156, forts

Kommunfullmäktiges beslut

Godkänna Prästamarken som naturreservat enligt föreskrifter i Tjänsteskrivelsen Prästamarkens naturreservat – en tätortsnära lövskogslund.

Godkänna skötselplan för Prästamarken i enlighet med ”Förslag till skötselplan för Prästamarkens naturreservat”.

Redaktionella ändringar avseende texten och att ordet ”bok” skall ersättas med ”ek”.

Reservation

Pontus Pålsson (M) reserverar sig skriftligen.

Expedieras:

Akten

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

RESERVATION

2016-11-28

– Naturreservat Prästamarken Kvidinge

Trots hastigt tillkallat samrådsmöte har invånare i Kvidinge fortfarande inte fått skriftlig information om vad ett bildande av naturreservat innebär och hur det påverkar människors användning av Prästamarken.

Redan våren 2012 söktes statsbidrag hos Länsstyrelsen, som utlovat 427 500 kr för ett bildande. Sedan dess har skötselplan förändrats, kommunen misslyckats att hålla utlovad tid (halvårsskiftet 2016) och tills nyligen i november 2016 har det saknats jämna promenadstråk, skyltar, bord-bänkar och andra inventarier för att möjliggöra användning såsom utlovat.

Moderaterna är för en förbättring av Prästamarken, men oroas över långvarig misskötsel av området. Det saknas finansiering och även en plan för resurser till Miljökontoret resp. Tekniska kontoret för hur annan nödvändig miljötillsyn resp. skötsel ska säkerställas.

- Kommunen saknar långsiktig plan för skötselåtgärder inom egna markområden.
- Besparingar har gjorts på parkskötsel sedan tidigare års personalnedsättningar. Kommunfullmäktige har inte avsatt *särskilda medel för skötsel av naturmark* samt att *då det saknas medel att genomföra alla de åtgärder som behövs på park- och naturmark, varför långsiktig finansiering för beslutet saknas i budget 2017.*
- Besparingar har gjorts så att den motionsslinga som tidigare hade skogslikt underlag av kutterspån/flis numera har består av bärlager med större stenfraktioner.

(M) reserverar sig då nedan yrkanden avslogs, som skulle förbättrat nyttjandet av naturreservatet:

- 1) Att skriftlig information ges till boende och berörda i Kvidinge, där informeras om vad ett bildande innebär och hur vilka områdesföreskrifter och förbud som föreslås.
- 2) Att särkostnad och långsiktig finansiering presenteras för kommunfullmäktige för beslut om årlig driftskostnad som säkerställer resurser för ett välskött naturreservat.
- 3) Att detaljplan tas fram för beslutat bostadsområde kring Prästamarken, så att hela områdets förändring kan beskrivas för boende i Kvidinge.

För Nya Moderaterna

Pontus Pålsson
Gruppledare (M)

Tjänsteskrivelse

Datum 2016-09-19

Version 2

Elin Persson
Miljöinspektör
042 - 640 94
elin.persson@astorp.se

Prästamarkens naturreservat - en tätortsnära lövskogslund

Dnr Bmn 2011-0621-121

Sammanfattning

Prästamarken är ett tätortsnära naturområde som domineras av gammal lövskog och en öppen ängsyta. Vid en inventering av fåltskiktet, insekter och lavar kom man fram till att det finns flera olika levnadsmiljöer och ett stort antal strukturer som har betydelse för en artrik och specialiserad biologisk mångfald. Området har en orörd prägel med inslag av hålträd, stor artrikedom och flera olika naturtyper. En enkätundersökning som vände sig till närboende visade att området är välbesökt och används mycket i rekreationssyfte. För att skydda områdets värde för biologisk mångfald och rekreation har Åstorps kommun beslutat att förklara Prästamarken som naturreservat. Detta beslut är förenligt med flera kommunala planer, men även regionala program och planer samt Skogsstyrelsen nyckelbiotopsinventering. För att uppnå syftet med naturreservatet beslutar Åstorps kommun om föreskrifter inom reservatsområdet.

- [X] Barnperspektivet har beaktats och förslaget till beslut bedöms inte påverka barn
- [] Barnperspektivet har beaktats och förslaget till beslut bedöms påverka barn

Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet av detta projekt

Beslut

Åstorps kommun förklarar det område som märks ut på karta, bilaga **Fel! Hittar inte referenskälla.**, som naturreservat med stöd av 7 kapitlet 4 § miljöbalken. Gränserna för naturreservatet är de som framgår av bifogad karta samt de som slutligen märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Åstorps kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se reservatsföreskrifter).

Bifogad skötselplan med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning fastställs av Åstorps kommun med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252).

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska Åstorps kommun vara förvaltare av naturreservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Administrativa uppgifter

Områdets namn	Prästamarkens naturreservat
Kommun	Åstorps kommun
Lägesbeskrivning	Cirka 650 m från Kvidinge samhälle
Naturgeografisk region	Nordöstkånes barrskogslandskap – region 8
Vegetationszon	Nemoral zonen (mellaneuropeiska lövskogsregionen)
Fastighet	Del av Kvidinge 1:20
Areal i hektar	Totalt 7,5 Ha
Naturtyp	arealfördelning enligt KNAS
Markägarekategori	Kommunalt ägd
Förvaltare	Åstorps kommun
NVR-nummer	(från VIC Natur)

Föreskrifter**A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden:**

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka träd och buskar, gallra, röja ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen, uttransportera lövved,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg eller parkeringsplats,
4. plantera eller så träd, buskar eller andra växter eller sätta ut för området ej naturligt förekommande djurarter,
5. framföra motorfordon,
6. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi, struktur eller hydrologi såsom att borra, spränga, gräva, schakta, fylla ut, dämna eller nydika eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, markyta eller vattenmiljö,
7. tillföra växtnäringsämnen (handelsgödsel, stallgödsel, slam eller annat organiskt avfall), jordförbättringsmedel eller kalk,
8. anordna upplag,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
10. utföra dränering eller rensning av diken och bäckar (att genom dämning, dikning eller rensning förändra vattendrags läge, djup eller bredd),
11. Att sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, information eller liknande ändamål, utan att samråda med naturvårdsförvaltaren.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter förpliktas att tåla:

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor, enligt bilaga 1,
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, såsom parkeringsplatser, leder och spänger,
4. skötsel av naturområde enligt fastställd skötselplan, så som biologisk och mekanisk röjning, gallring, avverkning och slåtter enligt bilaga 1,
5. borttagande av invasiva arter,
6. utförande av åtgärder för, av förvaltare, utpekade arter,
7. uppsättning och underhåll av fågelholkar.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet, samt om ordningen i övrigt inom reservatet:

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi, struktur eller hydrologi såsom att borra, spränga, gräva, schakta, fylla ut, dämna eller nydika eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, markyta eller vattenmiljö,
2. bortföra ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
3. framföra motordrivet fordon med undantag av hjälpmedelsfordon som krävs för att överkomma funktionsnedsättning,
4. göra upp eld eller använda grill annat än på särskilt anvisad plats,
5. cykla annat än på av förvaltaren särskilt anvisade vägar,
6. rida annat än på av förvaltaren särskilt anvisade vägar,
7. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
8. övernatta i husbil, husvagn, tält eller motsvarande,
9. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anvisade platser,
10. samla in eller plocka djur, växter, insekter och vedlevande svampar,
11. anordna tävling eller annan allmän sammankomst utan att samråda med naturvårdsförvaltaren,
12. sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, information eller liknande ändamål utan att samråda med naturvårdsförvaltaren.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifter under A och C ska inte utgöra hinder för:

- åtgärder i samband med förvaltarens skötsel eller utveckling av området på sätt som ej strider emot naturreservatets syfte,
- normalt underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, såsom parkeringsplatser, leder och spänger eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med stigar, leder och spänger),
- underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar, master och anläggningar. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med kommunen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts,
- uppsättning av informationsskyltar och gränsmärken för naturreservatet,
- myndighetsutövning i samband med tillsynsuppdrag,
- För vetenskapliga undersökningar kan Åstorps kommun ge tillstånd från föreskrifterna ovan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845).

Från föreskrifterna gäller även följande undantag

- C10 gäller inte insamling av enstaka beläggsexemplar med hjälp av håvning, handplockning eller annan selektiv metod, under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till artportalen.

Åstorps kommun erinrar om att föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan Åstorps kommun ge dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Syfte

Syftet med reservatet är

- att långsiktigt bevara värdefull tätortsnära natur som domineras av ek, ask, al, avenbok och skogsalm samt utveckla en slätteräng med inslag av lövträd,
- att bidra till att öka förståelsen för kulturlandskapet och dess värden,
- att utgöra ett viktigt område för undervisning och allmänhetens friluftsliv,
- att bidra till att uppnå lokala och nationella miljömål som "levande skogar" och "ett rikt djur och växtliv".

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen i värdekärnan i den östra delen av området får utvecklas fritt med en naturlig intern beståndsdynamik,
- befintliga trängda vidkroniga träd med lågt sittande grenar friställs i etapper genom frihuggning av uppstickande träd och buskar för att förhindra en för tidig död,
- röjning av igenväxta partier med tistlar och uppväxande ung trivial alskog i områdets västra del av området röjs,
- enstaka lövträd i utvecklingsområdet i västra delen får stå kvar för utvecklande av grova vidkroniga och solexponerad träd,
- den öppna ängen i västra delen ska utvidgas och sköts som en slätteräng,
- träd som fallit över stig/led får flyttas marginellt och läggas på annan plats i samma del av skogen för att förmultna,
- det ska finnas gott om död ved av olika dimensioner och nedbrytningsstadier,
- de inre våtmarksrika och aldominerade delarna av Prästamarken får utvecklas fritt med naturlig intern beståndsdynamik,
- dräneringsledningarna inom reservatet underhålls och ersätts vid behov,
- faunadepåer av grova grenar och stammar anläggs på lämplig och solbelyst plats. Dessa ska fyllas på vid behov för att försäkra tillgången på död ved i olika nedbrytningsstadier,

- fågelholkar sätts upp och underhåll ska göras av befintliga holkar. Samtliga holkar ska underhållas och ersättas vid behov,
- stenmurar i området hålls fria från nedfallna träd och grenar samt underhålls vid behov,
- informationsskyltar sätts upp,
- gångstigar skapas. Samtliga stigar ska underhållas vid behov,
- besöksparkering och rastplats anläggs och underhålls,

Beskrivning av området

Prästamarken utgörs av ett ostört mångårigt skogsområde i utkanten av Kvidinge samhälle i Åstorps kommun. Området kan delas upp i två delområden, i den östra delen hittas värdekärnan och i den västra hittas utvecklingsmarken. Värdekärnan, domineras av gammal ädellövskog och vildvuxna våtmarksområden.

Värdekärnan består av ett intressant och värdefullt skogsområde med en trädslagsrikedom som är så omfattande att det är enklast att nämna arter som saknas, nämligen bok, gran och lind. Den art som dominerar är äldre ek, där de äldsta träden är runt 200-300 år gamla. I den inre delen hittas blötare partier med bäckar och dammar där klibbal tar över. I den östra delen är avenbok vanlig. Det finns även inslag av ask och alm, men vuxna träd är tyvärr döda.

Utvecklingsmarken består av ett värdefullt öppet markområden som avgränsas av ett välutvecklat och artrikt buskskikt med inslag av björnbär, en, fläder, hagtorn, rosor och slån. Dessa busksorter avlöser varandra i blomningstider och skapar ett överdåd av föda för födosökande insekter i hagmarken. Här är även fågellivet art- och individrikt. Utvecklingsmarken ska genom skötsel utvecklas till en slätteräng med inslag av al och ek.

I och med sin placering mitt i ett landskap dominerat av jordbruksmark upplevs Prästamarken som en oas.

Skäl för beslutet

Prioriterade bevarandevärden?

Prästamarkens prioriterade bevarandevärden utgörs dels av gammal ädellövskog med orörd prägel och rik förekomst av död ved, hålträd, varierad åldersstruktur och stor artvariation, dels av flera ingående naturtyper så som ekskog och vildvuxna våtmarker, öppna ängspartier och solexponerade brynkanter, dels av hög artrikedom av flera organismgrupper samt flera rödlistade arter och andra naturvårdsarter.

Den orörda prägel i värdekärnan har skapat in opåverkad lundmiljö där det finns gott om boendemiljöer för djur så som fåglar och insekter. Även den vildvuxna blötare delen erbjuder många värdefulla boendemiljöer där groddjur skulle kunna trivas. Tillsammans med utvecklingsmarken finns väldigt goda förutsättningar för att områdets biologiska mångfald skulle

kunna öka i och med införandet av ett naturreservat. För att detta ska ske måste den öppna ängsytan i utvecklingsområdet utökas genom att röja bort sly och tistlar.

Naturvärdena i detta område är höga och av ett stort regionalt intresse då landskapet i övrigt domineras av jordbrukslandskap.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet är en del av uppfyllandet av de nationella miljökvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*, om vilka Sveriges riskdag beslutat.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl. a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får kommunen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Åstorps kommun har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att Prästamarken, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas långsiktigt. Området hyser främst stora skogliga värden och värden kopplade till den biologiska mångfalden. För att kunna bevara dessa behöver området skötas och exploatering hindras. Området har också ett stort friluftsvärde, som bör främjas genom anordnande av parkering, vandringsstig och informationsskyltar. För att kunna garantera området det skydd och den skötsel som behövs för att bevara det långsiktigt är det motiverat att skydda området som naturreservat. För att syftet med naturreservat ska uppnås och dess naturvärden inte ska riskeras behöver föreskrifter fastställas för området.

Kommunens bedömning

Åstorps kommun bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Åstorps kommun finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående natur- kultur- och friluftsvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Beslutet att bilda ett naturreservat i Prästamarken stöds av ett flertal av kommunens planer och program såsom fördjupad översiktsplan för Söderåsen, naturvårdsprogrammet samt grönstrukturplanen, men även av regionala planer och program såsom Region Skånes ”Grönstruktur i Skåne” samt Länsstyrelsens ”Närmare till naturen i Skåne”.

Ett naturreservat i området är också förenligt med Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, där delar av Prästamarken utsågs som nyckelbiotoper. En nyckelbiotop innehåller ofta känsliga och sällsynta djur- och växtarter. Prästamarken har en struktur, en artrikedom och en historisk och fysisk miljö som har en mycket stor betydelse för flora och fauna. Genom att utveckla området till ett naturreservat ökar chanserna till en långsiktig och hållbar utveckling av den biologiska mångfald som idag finns inom området.

Åstorps kommun bedömer att beslutet att bilda ett naturreservat är förenligt med barnperspektivet. Under arbetet med att bilda ett naturreservat i området har beaktat tagits till barnperspektivet. Närliggande skolor använder området för naturundervisning i utomhusmiljö. Beslutet att bilda ett naturreservat kommer att innebära en förbättrad tillgänglighet och säkerhet för skolklasserna under undervisningen. Fritidsenheten i Åstorps kommun ställer sig positiva till bildandet av ett naturreservat i området. De anser att det skulle ha en positiv inverkan på främjandet av naturundervisningar för elever på skolor både i och utanför Åstorps kommun. Förutom möjligheten till undervisning i utomhusmiljö erbjuder naturreservatet alla barn möjligheten att besöka ett naturområde för rekreation och friluftsliv i ett tätortsnära läge.

För att barnens röst ska bli hörd kommer samråd att ske med Kvidinge skola, Fröhusets förskola och Trollskogens förskola.

Ärendets handläggning

Dokumentation

2012 genomfördes en enkätundersökning bland de boende i närheten av området. I denna besvarades frågor så som ”Anser du att det är viktigt med tätortsnära, tillgänglig natur” och ”hur ställer du dig till att delar av eller hela området på kartan eventuellt i framtiden blir naturreservat?”. En majoritet av de som svarade ansåg att det var viktigt med tätortsnära, tillgänglig natur. Det var även en majoritet av de svarande som var positiva till ett framtida naturreservat i området.

2013 genomfördes en inventering i området med avseende på fåltskiktet, insekter och lavar. De kom fram till att det finns olika levnadsmiljöer och ett stort antal strukturer som har betydelse för en artrik och specialiserad biologisk mångfald. Sammantaget bedömdes Prästamarken innehålla mycket höga värden, men tillståndet i området var inte helt optimalt, då många gamla grova träd var igenväxta och beskuggade.

Under våren 2016 genomfördes en inventering av groddjur i de dammar som finns i området. Syftet med inventeringen var att få mer kunskap om djurlivet i dammarna samt få ett faktaunderlag inför eventuella framtida åtgärder för skötsel av dammarna. Denna inventering visade att det fanns gott om vanlig groda i flera av dammarna och i två dammar hittades även mindre vattensalamander. Resultatet har sammanställts i rapporten

Inventering av groddjur i Björnås och Prästamarken i Åstorps kommun 2016, Dnr Bmn 2011-0621-114.

Avgränsning och överenskommelse

Skyddet av området aktualiserades då kommunfullmäktige i Åstorps kommun fattade beslut om att bilda ett naturreservat i området i september 2015.

Ett förslag till avgränsning delges härmed berörda sakägare. Efter godkännande av gränsen kommer området att mätas in av Metria under vintern 2015.

Samråd

Samråd enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har genomförts med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen Skåne läns distrikt, Statens Fastighetsverk, E.On Sverige AB, Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB, Anders Jönsson, Bröderna Göransson AB, Kvidinge Socken Hembygdsförening, Söderåsens Naturskyddsförening, Kullabygdens Ornitologiska Förening, Kvidinge församling, Kvidinge Skola, Fröhusets förskola, Trollskogens förskola, Tekniska kontoret och Fritidsenheten i Åstorps kommun (bilaga 5).

Samtliga inkomna synpunkter på samrådet har sammanställts och besvarats i bilaga 4 till denna handling.

Samråd har även genomförts med närboende i Kvidinge. En redogörelse för detta samråd finns i handling Dnr Bmn 2011-0621-120.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Åstorps kommun med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Åstorps kommun helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Artskydd

Fridlysta arter är skyddade enligt 4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), med stöd av 8 kap. miljöbalken.

Insektsangrepp m.m.

Ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen rörande insektsangrepp övertas inte av kommunen/staten vid bildande av reservat. Det framgår av 4 § skogsvårdslagen (1979:429) att ansvar enligt 29 § rörande insektshärjning inte ska tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter som har meddelats vid reservatsbildning.

Kulturmiljövärden

Enligt 1 kap. 1 § lagen om kulturminnen m.m.(1988:950) ska enskilda såväl som myndigheter visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som

planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön så vitt möjligt undviks och begränsas. Bestämmelserna är tillämplbara på kulturhistoriska lämningar. Enligt 2 kap. 6 § lagen om kulturminnen m.m. krävs tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Regelverket gäller även okända fornlämningar. Hänsyn är även påkallad enligt 30 § skogsvårdslagen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen enligt bilaga 6.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd. C, vilka gäller omedelbart.

Elin Persson
Miljöinspektör

Bilaga:

1. Skötselplan
Kommentar: Övriga bilagor som texten hänvisar till finns tillgängliga hos Åstorps kommun

Bilaga 1

Datum 2016-01-27

2016 Skötselplan för Prästamarkens naturreservat

Dnr Bmn. 2011-0621-110

Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet av detta projekt

Innehållsförteckning

1	Syftet med reservatet	1
2	Bakgrund	1
3	Beskrivning av området	2
3.1	Administrativa data.....	2
3.2	Översiktlig beskrivning av området	2
3.3	Nuvarande markanvändning och skötsel	3
3.4	Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden.....	4
4	Övergripande bevarandemål	5
5	Skötselplanens mål och åtgärder	6
5.1	Planeringsområde 1 – Värdekärnan.....	6
5.2	Planeringsområde 2 – Utvecklingsmark.....	6
5.3	Planeringsområde 3 – Våtmarker	7
5.4	Övriga skötselåtgärder	7
6	Främjandet av rekreation och friluftsliv	8
6.1	Anordningar för rekreation och friluftsliv	8
7	Uppföljning, utvärdering och övervakning av naturvärden	9
7.1	Uppföljning av skötselåtgärder och mål	9
7.2	Revidering av Skötselplanen	9
8	Källor.....	9

1 Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är

- att långsiktigt bevara värdefull tätortsnära natur som domineras av ek, ask, al, avenbok och skogsalm samt utveckla en slåtteräng med inslag av solitära lövträd.
- att bidra till att öka förståelsen för kulturlandskapet och dess värden
- att utgöra ett viktigt område för undervisning och allmänhetens friluftsliv
- att bidra till att uppnå lokala och nationella miljömål som ”levande skogar” och ”ett rikt djur och växtliv”

Bild 1 Motionsslingan i Prästamarken, vårtid

2 Bakgrund

Åstorps kommun hade för avsikt att bilda ett kommunalt naturreservat för Prästamarken som ligger strax norr om Kvidinge. Med stöd av Bygg- och miljönämnden började miljökontoret sitt arbete med en ansökan till Länsstyrelsen om LONA-bidrag (Lokala naturvårdssatsningen). Ansökan var för ”Bildande av Prästamarkens naturreservat”. LONA-bidraget beviljades och en enkätundersökning utfördes tillsammans med en biologisk inventering inriktad på fältskikt, insekter och lavar.

Inventeringen av Prästamarken visade ett gynnsamt tillstånd för ett naturreservat i området. Enligt en enkätundersökning var allmänheten överlägset positiv till bildandet av ett tätortsnära naturreservat.

September 2015 fattade kommunfullmäktige i Åstorps kommun beslut om att bilda ett naturreservat i området Prästamarken.

3 Beskrivning av området

3.1 Administrativa data

Områdets namn:	Prästamarken
Skyddsform:	Naturresevat
Beslutsdatum:	2015
Naturvårdsförvaltare:	Åstorps kommun
Kommun:	Åstorp
Fastigheter:	Del av Kvidinge 1:20
Vegetationszon:	Nemorala zonen (mellaneuropeiska lövskogsregionen)
Naturgeografisk region:	Nordöstskånes barrskogslandskap – (region 8)
Läge:	Cirka 650 meter norrut från Kvidinge samhälle
Dikningsföretag:	Före 1920
Arealer:	Totalt ca 7,5 ha

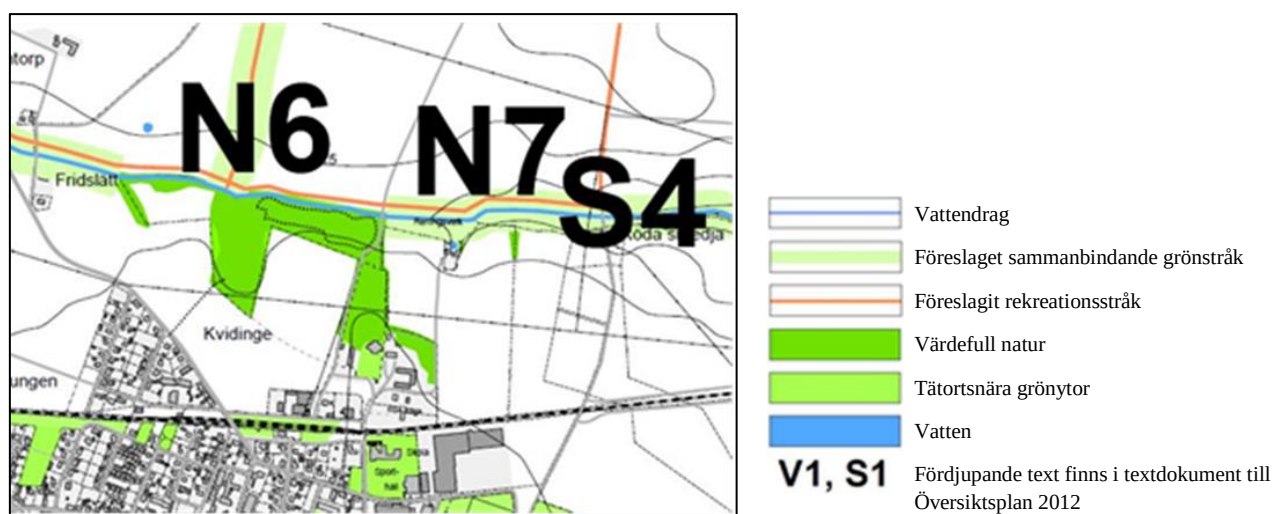
Figur 1 Översiktskarta med Prästamarkens lokalisering och ungefärlig omfattning (blå markering)

3.2 Översiktlig beskrivning av området

Det aktuella området är drygt 7,5 ha stort och ligger synnerligen tätortsnära, ungefär 650 meter norr om järnvägsstationen i Kvidinge. Det aktuella området består av två delområden; värdekärnan (5,3 ha) och utvecklingsmarken (2,2 ha). Hela fastigheten ägs av Åstorps

kommun. Inom området finns skyddsvärda naturvärden som till exempel rödlistade samt fridlysta arter och många gamla grova träd, främst ek och avenbok i värdekärnan och al på utvecklingsmarken. Även ur rekreationssynpunkt är området viktigt, bland annat för det rörliga friluftslivet men även för skolor och förskolor som använder området som uteklassrum samt naturligtvis för kringboende. Motionsslingan som slingrar sig genom Prästamarken ger upplevelser av en lövskogslund i det annars så öppna åkerlandskapet.

Att bilda naturreservat av det föreslagna området stöds av ett flertal av kommunens planer och program såsom fördjupad översiktsplan för Söderåsen, naturvårdsprogrammet samt gröstrukturplanen, men även av regionala planer och program såsom Region Skånes ”Grönstruktur i Skåne” samt Länsstyrelsens ”Närmare till naturen i Skåne”.

Figur 1 Del av gröstrukturkarta i Översiktsplan 2012

Förekommande livsmiljöer (habitat) enligt habitatdirektivets Bilaga 1
(Observera att området inte är utpekad som Natura 2000)

Kod	Typ av livsmiljö (habitat)	Ungefärlig areal (ha)
9190	Äldre ekskogar på sandiga slättmarker	5,3
6510	Slätterängar i låglandet	2,2

3.3 Nuvarande markanvändning och skötsel

Det finns ingen långsiktig plan för hur och när skötselåtgärder ska genomföras inom de markområden som kommunen äger, utan åtgärder utförs vid behov och efter de resurser som finns tillgängliga. Medel har disponerats till bildningsförvaltningen för skötsel av samtliga motionsslingor i kommunen. Inga särskilda medel finns avsatta för skötsel av naturmark utan medel tas från tekniska kontorets driftsbudget. Eftersom det saknas medel att genomföra alla de åtgärder som behövs på kommunens park- och naturmark görs prioriteringar årligen.

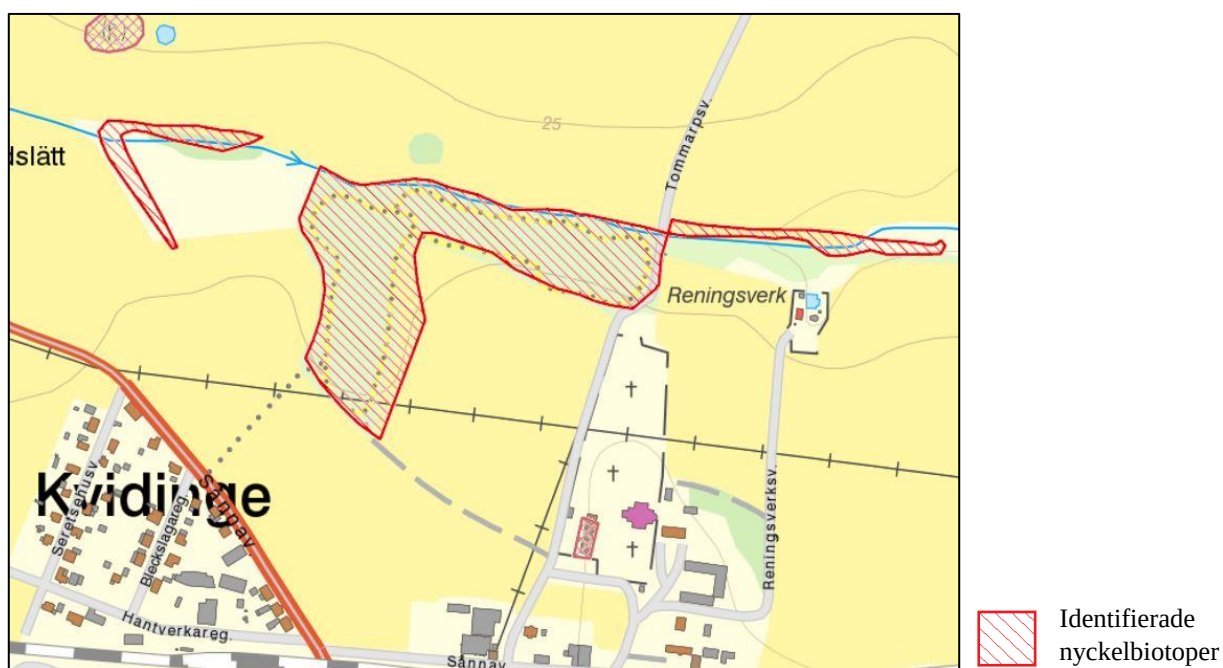
Övrig mark, vägar, anläggningar och nyttjanderätter

Större delen av det föreslagna naturreservatet är belägen inom ett strandskyddsreglerat område. Bildandet av ett naturreservat bedöms uppfylla syftet med strandskydd genom att

långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

3.4 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

Prästamarken är ett viktigt område i Åstorps kommun och har en hög artrikedom som är värd att bevara. Skogsstyrelsen har genom sin nyckelbiotopsinventering utsett delar av området som nyckelbiotoper inom kommunen. En nyckelbiotop innehåller ofta känsliga och sällsynta djur- och växtarter. Prästamarken har här en struktur, en artrikedom och en historisk och fysisk miljö som har en mycket stor betydelse för flora och fauna. Genom att utveckla området Prästamarken till ett naturreservat ökar chanserna till en långsiktig och hållbar utveckling av den biologiska mångfald som idag finns inom området.

Figur 2 Skogsstyrelsen, karta över nyckelbiotopsinventering i Prästamarken

Biologi

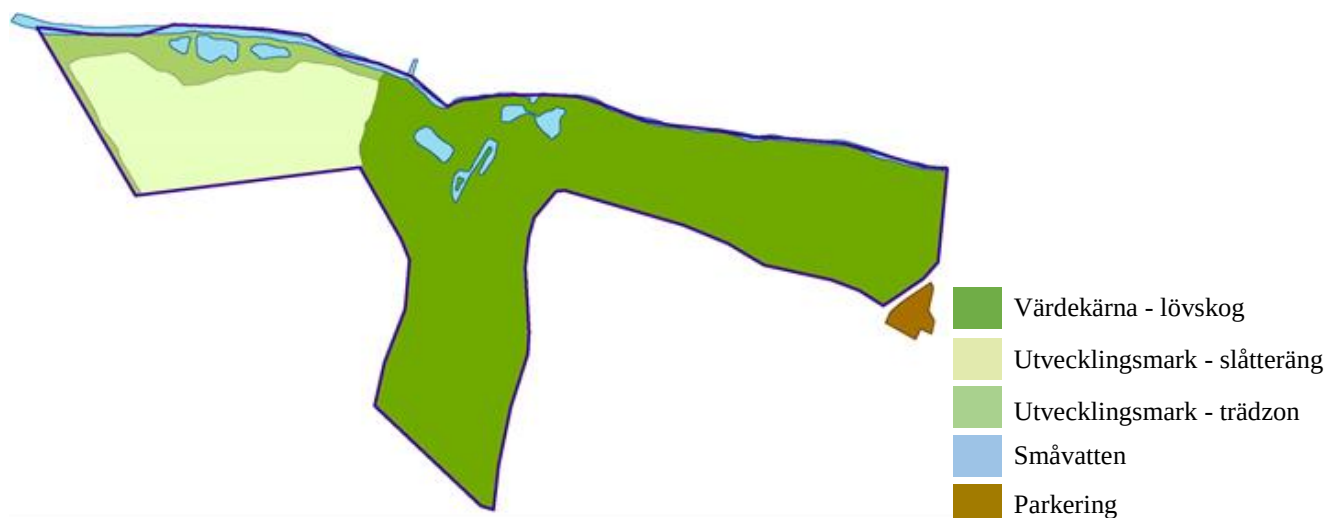
Under den senaste inventeringen hittades följande:

- 29 arter av träd och buskar
- 57 arter av kärlväxter i fältskiktet
- 63 arter insekter
- 46 fågelarter
- 19 rödlistade arter från en rad olika organismgrupper i området

Fördjupade inventeringar av olika organismgrupper leder med stor sannolikhet till ytterligare fynd av naturvårdsarter.

Området kan delas in i huvudsakligen tre olika delområden.

1. Lövskog
2. Slätteräng
3. Småvatten

Figur 4 Översiktlig planeringskarta - Prästamarken

Friluftsliv

Prästamarken utnyttjas som strövområde av den omkringboende allmänheten. Området används också som utflyktsmål och undervisningslokal av bland annat grundskolor och förskolor. Prästamarken besöks regelbundet av skolklasser och utgör ett viktigt studieobjekt i naturundervisning.

Inventeringar, underlagsmaterial

Förslag till skötselplan och stora delar av den beskrivande texten bygger på ett underlagsmaterial som sammanställdes av Åstorps kommun samt togs fram av Naturcentrum AB i Stenungsund (2013) på uppdrag av Åstorps kommun.

Övrig mark, vägar, anläggningar och nyttjanderätter

Vägar och nyttjanderätter (exempelvis anordningar för el, telefon, vatten och avlopp) skall underhållas av respektive nyttjanderättsinnehavare på ett sådant sätt att skada ej uppkommer på värden inom naturreservatet. Drift och underhåll av nyttjanderätter och servitut genomförs och bekostas av respektive nyttjanderättsinnehavare.

4 Övergripande bevarandemål

Det övergripande målet med skötseln är att skydda och underhålla områdets naturvärde med dess flora och fauna. Samtidigt som kulturhistoriska, geologiska och biologiska värden bibehålls, skall området fungera som ett lättillgängligt och tilltalande strövområde för allmänheten.

5 Skötselplanens mål och åtgärder

5.1 Planeringsområde 1 – värdekärnan

Beskrivning

Skogen i värdekärnan framträder som ett intressant och värdefullt skogsområde.

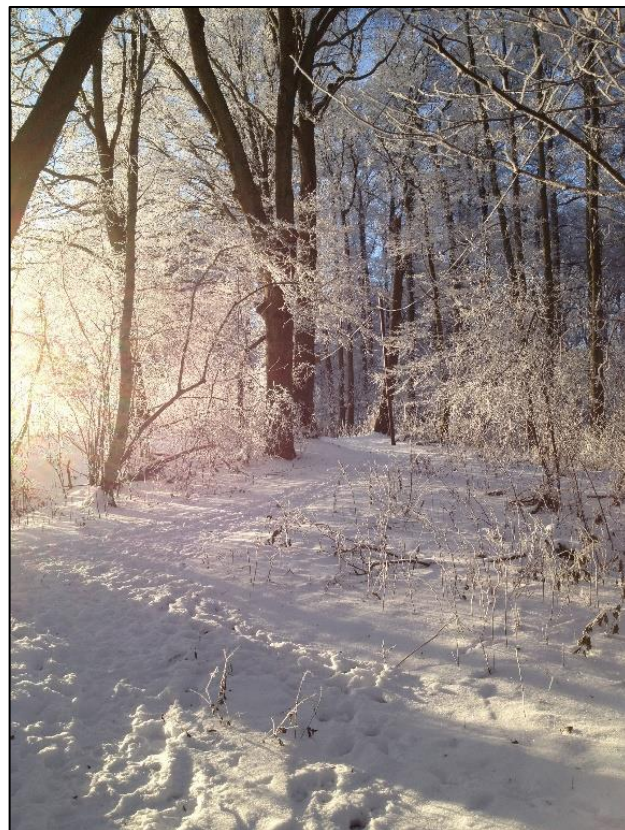
Trädslagsrikedomen är så omfattande att det är enklast att nämna de arter som verkar saknas, nämligen bok, gran och lind, dominerar gör dock äldre ek (200-300 år). I blöta partier vid bäckar och dammar tar klibbal över. Avenbok är också vanlig i skogsområdets östra del. Inslag finns av ask, alm (vuxna träd är dock döda) och fågelbär.

Skötselmål

Bevarande och skötsel av gamla vidkroniga träd samt skapa grogrund till dess efterträdare genom selektiv gallring.

Skötselåtgärder

1. Skogen skall utvecklas fritt med naturlig intern beståndsdynamik.
2. Befintliga trängda vidkroniga träd med lågt sittande grenar skall i etapper friställas genom röjning av uppstickande träd och buskar för att förhindra en för tidig död.
3. Träd som fallit över stig/led får flyttas marginellt och läggas på annan plats i samma del av skogen för att förmultna.
4. Uppslag av sly ska hållas efter.
5. Det ska finnas gott om död ved av olika dimensioner och nedbrytningsstadier.
6. De inre våtmarksrika och aldominerade delarna av värdekärnan kan med fördel lämnas mer orörda och vildvuxna.

5.2 Planeringsområde 2 – Utvecklingsmark

Beskrivning

Utvecklingsmarken ska utvecklas till en slätteräng med inslag av al och ek. I områdets östra del finns det värdefulla öppna markområden. Än mer intressant är det artrika och välutvecklade buskskiktet av främst björnbär, en, fläder, hagtorn, rosor och slån som avgränsar det öppna markområdet. Under den långvariga blomningstiden, då de olika buskarterna avlöser varandra, finns i hagmarken ett överdåd av födosökande insekter, även naturvårdsintressanta arter. Även fågellivet är art- och individrikt.

Skötselmål

Främjandet av solöppna ängspartier, utvecklande av grova vidkroniga, solexponerade solitära träd och brynzoner som har höga naturvärden och hyser en örtrik flora och insektsrika miljöer.

Bild 2 Motionsslingan i Prästamarken, vintertid

Skötselåtgärder

1. Biologisk och mekanisk röjning av igenväxta partier med tistlar och uppväxande ung trivial alskog
2. Enstaka lövträd ska stå kvar för utveckling av grova vidkroniga och solexponerade träd
3. Utvidga ängen och sköta den som slåttermark
4. Förstärka befintliga brynzoner med innehåll av bärbuskar (hagtorn, slån, rosor, olvon, fläder etc.) längs den smala trädzonen i delområdets nordvästra del.

5.3 Planeringsområde 3 – Våtmarker

Beskrivning

Inom planeringsområde 1 (värdekärnan) finns flera stycken dammar som kan bidra till en miljö som gynnar amfibieliv generellt.

Skötselmål

Tillåta naturlig utveckling av våtmarksområden som bidrar till en varierande skogsmiljö.

Skötselåtgärder

1. De inre våtmarksrika och aldominerade delarna av värdekärnan skall utvecklas fritt med naturlig intern beståndsdynamik.
2. Träd som fallit över stig/led får flyttas marginellt och läggas på annan plats i samma del av skogen för att förmultna.
3. Dräneringsledningar inom reservatet ska underhållas och ersättas vid behov.

Bild 3 Fågelholk i Prästamarken

5.4 Övriga skötselåtgärder

Faunadepåer

För att gynna bland annat vedlevande insekter ska en faunadepå av grova grenar och stammar anläggas på lämplig och solbelyst plats. För att det ska finnas tillgång till död ved i olika nedbrytningsstadier fylls faunadepån på vid behov. Faunadepån får inte bli för hög så att den blir en säkerhetsrisk. Informationsskylt om biologisk betydelse av en faunadepå ska uppföras.

Fågelholkar

Idag finns 20 stycken fågelholkar i värdekärnan, 6 stycken behöver reperaras. På utvecklingsmarken ska ett antal fågelholkar ordnas. Samtliga holkar ska underhållas och ersättas vid behov.

Stenmurar

Stenmurar i området ska hållas fria från nedfallna träd och grenar samt underhållas vid behov.

6 Främjandet av rekreation och friluftsliv

Förutom skydd av biologisk mångfald, vård och bevarande av värdefulla natur- och livsmiljöer spelar även bevarandet av värdefulla områden för friluftsliv och rekreation en viktig och avgörande roll. Prästamarken erbjuder allmänna ytor för friluftsliv och rekreation. Naturen har en stor och värdefull betydelse på människans välbefinnande. Ett naturreservat skyddar området mot exploatering och höjer istället områdets värden i form av biologisk mångfald, rekreation samt bevarandet av en viktig historia.

6.1 Anordningar för rekreation och friluftsliv

Friluftslivet inom det föreslagna naturreservatet på Prästamarken, ska i första hand styras till vandringsstigar och strövområde.

Åtgärder för att främja friluftslivet

Vandringslederna ska förstärkas samt underhållas och fallna grenar och träd ska undanröjas för att säkerställa tillgänglighet och säkerhet för allmänhetens vistelse. Grillplats, bord, bänkar och bryggor (vid behov) ska anordnas samt underhållas. Rörelsehinderanpassade vandringsleder samt rastplatser ska erbjudas.

Information

Informationsskyltar med den huvudsakliga informationen samt gällande ordningsföreskrifter för naturreservatet ska sättas upp vid parkeringen. Slingor ska markeras tydligt. Samtliga skyltar ska ses över minst en gång per år och bytas ut vid behov. Informationsfoldrar om naturreservatet ska tas fram och finnas tillgängliga vid informationsskylt vid entré.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatets gränser märks ut i enlighet med svensk standard så snart beslut om bildande av naturreservat vunnit laga kraft. Gränsmärkningen underhålls därefter årligen och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

Tillgänglighet, parkering

Det föreslagna naturreservatet ligger lätt tillgängligt med bil, dessutom är det på gång- och cykelavstånd från Kvidinges samhälle samt tågstation. Bilparkeringsplats ska utökas samt underhållas.

Renhållning och sanitära anordningar

Inom det föreslagna naturreservatet finns för närvarande inga renhållnings- eller sanitära anordningar för allmänheten. Sophantering ska anordnas vid parkeringen och grillplatser samt underhållas.

Begränsningar

Friluftslivet får inte medföra förstörelse eller slitage på de natur- och kulturvärden som finns i reservatet. Eldning vid grillplatser ska ske i enlighet med framtagna ordningsföreskrifter.

Bild 4 Naturvårdsverkets skyltbutik

7 Uppföljning, utvärdering och övervakning av naturvärden

7.1 Uppföljning av skötselåtgärder och mål

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning av målen genomförs samt för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts samt vid vilken tidpunkt de genomförts. Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker en gång varje år, förslagsvis i slutet på året.

7.2 Revidering av Skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljning av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

8 Källor

Länsstyrelsen i Skåne Län (2004) *Närmare till naturen i Skåne*. Rapport

Naturcentrum AB (2013) *Biologiska Inventeringar i Prästaskogen vid Kvidinge*. Rapport

Naturvårdsverket (2012) *Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 EU-kod:6510 - Slätterängar i låglandet*. Rapport

Naturvårdsverket (2012) *Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 EU-kod:9190 - Äldre ekskogar på sura, sandiga slättmarker*. Rapport

Region Skåne (2012) *Grönstruktur i Skåne – Strategier för en utvecklad grön struktur*. Rapport.

Skogsstyrelsen (2015) *Skogenspärlor*. <http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/>

Skogsstyrelsen (2015) *Naturvårdsverkets skyltbutik*.
<http://shop.textalk.se/se/article.php?id=18729&art=5925334>

Åstorps kommun (2011) *Grönstrukturplan för Åstorps kommuns samhällen*. Antagen av kommunfullmäktige 2011-08-29, § 92

Åstorps kommun (2012) *Översiktsplan 2012*. Antagen av kommunfullmäktige 2012-10-29, § 111

Åstorps kommun (2008) *Åstorps naturvårdsprogram 2008*. Antaget av kommunfullmäktige 2008-11-24, § 125

ÅSTORP